

TISKOVÁ ZPRÁVA, 21. června 2022

Liberec a jeho BYTOVÉ DRUŽSTEVNICTVÍ v MINULOSTI, SOUČASNOSTI, BUDOUCNOSTI

Výstava o historii i moderní podobě družstevního bydlení nabídne přímo v centru města otázky i odpovědi

Jak šel čas s bytovou výstavbou u nás a jaký vývoj, proměny i pády zaznamenalo družstevní bydlení do dnešních dnů? Proč má Liberec Družstevní ulici a na kterém sídlišti se objevily sprchy na střeše domu? A začal tu stavební boom bytových družstev až v období komunismu? Odpoví unikátní venkovní výstava – *Bytové družstevnictví minulost, současnost, budoucnost*, kterou uvidí obyvatelé Liberce při procházce Fügnerovou ulicí zdarma až do 21. července. Na osmi oboustranných panelech si mohou prohlédnout poutavé texty a historické i novodobé fotografie mapující družstevní výstavbu v České republice od dob Rakouska-Uherska po současnost, včetně zajímavostí přímo z Liberce. Organizátory venkovní výstavy jsou spolek DoDružstva z.s., Česká společnost pro rozvoj bydlení z.s. a Fakulta stavební, ČVUT v Praze. Expozice je přístupná 24 hodin denně zdarma.

Iniciátorem výstavy je spolek DoDružstva, který chce pomáhat k dostupnějšímu bydlení a ukázat veřejnosti, že družstevní výstavba není jen minulost. „*Věříme, že družstevní výstavba je dobrou možností, jak překonat současnou krizi a umožnit vlastní bydlení zejména mladým lidem, kteří si ho nyní často nemohou dovolit. Věříme, že družstva nejsou reliktem minulosti,*“ říká **Jan Eisenreich**, zakladatel spolku DoDružstva.cz a dodává: „*Denně komunikujeme s desítkami zájemců o družstevní bydlení a otázka, jak budou města podporovat dostupné družstevní bydlení a kdy budou hotové první takovéto projekty, je ta nejčastější. Věříme, že družstevní výstavba je dobrou možností, jak překonat současnou krizi bydlení a umožnit vlastní bydlení zejména mladým lidem, kteří si ho nyní často nemohou dovolit,*“ upřesňuje motivaci spolku.

Sídliště se sprchami na střeše i družstevní rodinné a řadové domy

Zatímco první vůbec doložené družstvo na světě založili skotští tkalci v roce 1761, u nás začala vznikat zhruba o sto let později. Za první družstvo ve střední Evropě je považovaný Gazdovský spolek založený v roce 1845 na území dnešního Slovenska. V Liberci se začala družstevní výstavba rozvíjet díky masivní státní podpoře po první světové válce. Z tohoto období pochází i liberecká ulice s názvem Družstevní. „*Přerušeni způsobila 2. světová válka a vysídlení německého obyvatelstva. S novou bytovou výstavbou se v Liberci začalo až v průběhu 50. let. Na základě zákona z roku 1959 o družstevní bytové výstavbě se v něm začala angažovat i nově vznikající bytová družstva,*“ odhaluje libereckou historii kurátorka výstavy Ing. arch. **Anna Marie Černá** z Fakulty stavební, ČVUT v Praze.

Na výstavě si diváci prohlédnou například kolonii rodinných a řadových domů Sídliště Jeřáb libereckého stavebního družstva z let 1923 až 1925 nebo první socialistické sídliště Králův Háj ze 70. let, které se mohlo chlubit střešní terasou se sezením a sprchami pro parné letní dny. Nechybí ani zajímavý bytový dům ve Wolkerově ulici postavený na základě územního plánu navrženém autorem Ještědu, architektem Karlem Hubáčkem.

Autorům expozice se podařilo vytáhnout zajímavosti z archivů a získat i novodobé snímky úspěšných současných družstevních projektů, které vznikly i díky spolupráci s obcemi po celé republice. V textech nabídne výstava vzpomínky pamětníků i odborníků, kteří se zabývají výstavbou, správou i současným vývojem a trendy v družstevní bytové výstavbě. Tento celek je doplněn o informace a zajímavosti z družstevní historie, o stručné nahlédnutí do správy bytových družstev a zajímavé příklady bytového družstevnictví ze zahraničí.

Záštitu nad výstavou vydal primátor města Liberec Ing. Jaroslav Zámečník CSc. a hlavní architekt města Liberec Ing. Ing. arch. Jiří Jandourek.

Družstevní výstavba zažívá po roce 1989 renesanci, posledních deset let pak doslova boom

Družstevníci realizovali v posledních deseti letech v České republice skoro třicet projektů s více než dvěma tisíci novými družstevními byty, v nichž našlo svůj domov kolem pěti tisíc lidí. Ve většině projektů se angažovala velká bytová družstva, byť primát v počtu založených projektů patří družstvu Coop Development. Družstevní bytová výstavba není jen Praha nebo krajská města jako Plzeň, Liberec či Pardubice, ale i menší obce jako jsou Milovice, Dobruška, Pacov nebo aktuálně Svitavy. V současné době se stále více o družstevní bytovou výstavbu zajímají obce. Praha a Brno připravují vlastní cesty k družstevnímu bydlení s podporou měst. Celkem v České republice žije ve družstevních domech a bytech milion lidí.

V tuto chvíli je v platformě DoDružstva.cz registrováno téměř tisíc lidí. Zakladatelé spolku vyzývají další, ať se přidají.

Kontakt pro bližší informace:

Hana Tietze

602 349 483

hana.tietze@email.cz; press@dodruzstva.cz